

Andragoški center Republike Slovenije

Slovene Adult Education Centre

NOVIČKE

JANUAR 1993 / 1

▲ DOMA IN SVETU ● Kaj je novega na zakonodajnem področju ● Izobraževanje odraslih kot dejavnik razvoja Slovenije ● Andragoški center Slovenije v mednarodnih projektih ● Gospodarska zbornica Slovenije in poklicno izobraževanje ● Video pri izobraževanju odraslih ▲ S POTI ● Z obiska na visokih ljudskih univerzah v deželi Baden-Würtenberg ● Izobraževanje odraslih na Danskem ▲ PRIPRAVLJAMO ● Izobraževanje v letu 1992 in načrti za 1993 ● Srečanje ob petkih ● Razpis seminarja "Trening voditeljev - moderatorjev izobraževanja" ● Vabilo k sodelovanju na sejmu "Učila '93" ● Uvodno usposabljanje učiteljev v programih usposabljanja za življensko uspešnost ● Najava posveti "izobraževanje brez posebnih v Sloveniji" ● Oblikujemo nov dalji program izobraževanja andragoških delavcev I ● Kolokvij na Reki ▲ PONUJAO VAM ● Kaj je dobro vedeti pred nakupom osebnega računalnika ● Izdelava barvnih prospektov ▲ NOVOSTI IZ KNJIŽNICEACS

Izdajatelj: Andragoški center Slovenije, Urednik: Peter Monetti

PROGRAMSKA ZASNOVA NOVIČK

- * Novičke so skupni informativni biltan za izobraževanje odraslih v Sloveniji. Z Novičkami želimo zboljšati informiranost vseh, ki delamo na tem področju ali pa smo kakor koli povezani z izobraževanjem in učenjem odraslih v Sloveniji.
- * Uporabniki in naročniki Novičk so lahko posamezniki in organizacije; tisti, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in učenjem odraslih poklicno, in tudi tisti, ki delajo to prostovoljno (v društvenih, strokovnih, verskih, političnih in drugih prostovoljskih organizacijah).
- * Z vsebinsko zasnovou predvidevamo, da bomo v Novičkah objavljali telesne vrste informacij o izobraževanju in učenju odraslih doma in v svetu:
 - opis in prikaz dogodkov in dejavnosti v izobraževanju odraslih;
 - razvojne, raziskovalne in druge programe in projekte;
 - sporočila o organizacijah, njihovih potrebah, načrtih in dejavnosti;
 - podatke o izobraževalnih programih in razvoju programov;
 - sporočila o politiki in strategiji izobraževanja odraslih;
 - novosti v upravljanju in zakonodaji;
 - statistične podatke;
 - mnenja, stališča in predloge;
 - podatke in informacije o možnostih in virih za učenje;
 - podatke o napovedanih prireditvah, posvetih, publikacijah in drugih strokovnih dogodkih;
 - prikaze novih knjig, člankov ter didaktičnih in drugih gradiv ter novosti s knjižnega trga;
 - novosti iz naših knjižnic, predvsem iz knjižnice ACS.
- * V Novičkah bomo objavljali kratke, jedrnate, objektivne in nepristranske informacije.
- * Novičke izhajajo praviloma vsak mesec, gradivo za posamezno številko zbiramo do 15. v mesecu. Za stik s tujino bomo štirikrat na leto izdali Novičke v angleškem jeziku.
- * Uporabniki prejemajo Novičke brezplačno. Tako bo tudi v prihodnje, če bomo lahko stroške za njihovo izdajanje poravnali iz javnih sredstev za izobraževanje odraslih.
- * Novičke izdaja in izdaja Informacijsko središče ACS. Odgovorni osebi: mag. Vida A. Mohorčič Šmiter - vodja informacijskega središča in Peter Monetti - urednik Novičk.

Vsi, ki želite prejemati več izvodov Novičk, nam to sporočite.

Urednik

DOMA IN V SVETU

Kaj je novega v zakonodaji

V 27. številki Poročevalca Skupščine Republike Slovenije, ki je izšel 8. decembra 1993, sta objavljeni besedili, ki zadevata tudi izobraževanje odraslih, in sicer:

- * Predlog za izdajo zakona o pogojih za opravljanje reproduktivne video in avdio dejavnosti z osnutkom zakona in
- * Predlog za izdajo zakona o visokem šolstvu s tezami.

Prvi zákon naj bi uredil zlasti nenadzorovano reproducijo in distribucijo na področju avdiovizualne dejavnosti in zavaroval avtorske pravice. S svojo tematiko pa zakon posega tudi na področje izobraževanja, saj se tu zlasti v zadnjem času pojavlja vse več video in avdioizobraževalnih programov. Po predlagani rešitvi bi lahko izdajanje, zaloganje, presnemovanje, razmnoževanje, trženje, dajanje v najem, posojanje in javno predvajanje zaradi pridobivanja dohodka opravljali le tisti, ki bi bili za to dejavnost registrirani. Registracijo bo opravljalo ministrstvo za kulturo. V zakonu so okvirno opredeljeni pogoji za registracijo, predvideno pa je, da bo podrobnejša merila določati izvršilni predpis. Tako se bodo morali za to dejavnost, če bo zakon v takih oblikah tudi sprejet, registrirati tudi tisti, ki pripravljajo ali distribuirajo avdiovizualne izobraževalne programe. Tiste, ki se s to dejavnostjo že ukvarjate ali pa jo imate v načrtu, prosimo, da si zakonski osnutek ogledate in nas opozorite na morebitna vprašanja, ki so glede na izobraževanje odraslih v zakonu neustrezno urejena ali pa bi jih kazalo še dodatno urediti. Z vašimi mnenji bomo seznanili ustrezna ministrstva.

Drugi zakon bo urejal vprašanja visokega šolstva. Zakon opredeljuje avtonomijo univerz, njihovo statusno ureditev in dejavnost, nacionalni program izobraževanja visokega šolstva in javno službo, ustanovitev sveta za visoko šolstvo, kadre in financiranje. Z izobraževanjem odraslih se zakon skoraj ne ukvarja. Le na enem mestu govori o izrednih študentih in opredeljuje možnost visokošolskih organizacij, da razvijajo spopolnjevanje odraslih v svoji stroki. Kot zanimivost naj povemo, da zakon predvideva, da bi ime "univerza" lahko uporabljale samo organizacije, ki so ustanovljene v skladu s tem zakonom. To pa prav gotovo ne bodo ljudske univerze, Univerza za tretje življensko obdobje, Odprta univerza... ACS je že opozoril Ministrstvo za šolstvo in šport, da je izobraževanje odraslih iz zakona skoraj povsem izpuščeno, pripravljamo pa tudi dopolnila. Tudi pri tem zakonu velja, da so nam vaša mnenja dobrodošla.

Sonja Klemenčič, ACS

Izobraževanje odraslih kot dejavnik razvoja Slovenije. Iz raziskovalnega poročila ACS

V Andragoškem centru Slovenije smo, v sklopu projekta Izobraževanje odraslih kot dejavnik razvoja Slovenije, pripravili fazno poročilo o raziskovalnem delu za leto 1992, ki vsebuje tale poglavja:

- Sistem in organiziranost izobraževanja odraslih
- Potrebe po izobraževanju odraslih in
- Programi, oblike, metode izobraževanja odraslih.

Poročilo je predolglo, da bi ga lahko v celoti objavili v eni sami številki Novičk, zato smo se odločili, da ga bomo objavili v več zaporednih številkah.

Predvidovamo, da bomo za vsa poglavja, ki smo jih v poročilu obravnavali, organizirali tudi delavnice ali morda širše posvetne na teh bomo predstavili izaledke raziskovalnega dela, preverili uporabljivost in se v nih povzročili v širšem krogu. Prva delavnica iz tega sklopa bo predvidoma v februarju leta 1993. Vsebina sistemskega urejanja temeljnega in nadaljnjega poklicnega izobraževanja odraslih. U tam, kjer in kje ju bomo organizirali, bomo poročali v eni izmed naslednjih številk.

Mag. Vida A. Mohorčič Špolar, ACS

Andragoški center Slovenije v mednarodnih projektih

Andragoški center Republike Slovenije bo v naslednjih letih sodeloval v več mednarodnih projektih s področja izobraževanja odraslih.

V sodelovanju z Unescovim inštitutom za izobraževanje v Hamburgu bo ACS prevzel delni projekt Trendi raziskovanja izobraževanja odraslih v državah srednje in vzhodne Evrope (nekdanji realsozialistični blok) v obseženem projektu Trendi raziskovanja izobraževanja odraslih (Research trends on Adult Education). Sinteza celotnega raziskovanja bo predstavljena decembra 1993 na mednarodnem seminarju, ki ga bo organiziral Unesco v Montrealu. Drugi projekt, v katerem bo sodeloval ACS z navedenim Unescovim inštitutom, pa je Študija o načinih udeležbe odraslih v izobraževanju (A Study on the Praticipation Patterns in Adult Education), v katerem bo Slovenija ena od preučevanih držav (case-study). Za takšno raziskavo imamo v Sloveniji že izkušnje (te so v Unescovem inštitutu ocenili kot dobre), saj smo izvedli raziskavo na reprezentativnem vzorcu odraslih prebivalcev Slovenije že leta 1987, rezultati pa so bili objavljeni v publikaciji: Zoran Jelenc, Odrasli prebivalci Slovenije v izobraževanju, Pedagoški inštitut, Ljubljana 1988.

Evropski biro za izobraževanje odraslih (EBAE) pa je ponudil ACS sodelovanje v raziskavi Zakonodaja in politika izobraževanja odraslih v svetu, v kateri bi bila Slovenija ena od 5-6 izbranih evropskih držav ali ena od dveh nekdanjih realsocialističnih držav, raziskava pa bi temeljila na študiju primerov (case-studies). Predlog za sodelovanje v raziskavi je ACS poslal ministru za šolstvo in šport RS dr. Slavku Gabru.

O navedenih možnostih mednarodnega sodelovanja se je podrobneje pogovarjal dr. Zoran Jelenc, direktor Andragoškega centra Republike Slovenije in vodja področja za raziskovalno dejavnost ACS od 12. do 14. decembra 1992 na razširjeni seji izvršilnega odbora Evropskega združenja raziskovalcev izobraževanja odraslih (ESREA - European Society for Research on the Education of Adults). Med drugimi sklepi je tudi ta, da bo prva seja na novo izvoljenega izvršilnega odbora (Slovenija ima tudi možnost, da na bližnjih volitvah imenuje svojega zastopnika v ta odbor) v Sloveniji v začetku oktobra 1993. Na srečanju so se pogovarjali tudi o vpeljevanju in delovanju raziskovalnih mrež (networks) v izobraževanju odraslih. Dogovojeno je bilo, da bo ACS organiziral srečanje raziskovalne mreže Trg delovne sile in izobraževanje odraslih, ki bo oktobra v Ljubljani.

Pomembna možnost, ki se nam ponuja iz sodelovanja s temi organizacijami, je, da Slovenija preuzeme aktivno vlogo povezovalke (usklavjevalke) projektov in dejavnosti med zahodnimi državami in državami srednje in vzhodne Evrope. To nas tudi spodbuja, da si prizadevamo, da bi v Sloveniji odprli nov urad EBAE.

Dr. Zoran Jelenc, ACS

Gospodarska zbornica in poklicno izobraževanje

Z vpeljavo usmerjenega izobraževanja v šolskem letu 1981/82 je prešlo poklicno izobraževanje povsem v roke države, kar zadeva izpeljavo pa je popolnoma pošolano.

Programi poklicnega izobraževanja so doživeli že dve prenovi, vendar za njihovo izvajanje in nadzor še zmeraj skrbi le država, gospodarstvo pa z absolventi poklicnih šol pogosto ni zadovoljno.

K novemu sistemskemu urejanju poklicnega izobraževanja je Ministrstvo za šolstvo in šport pritegnilo tudi gospodarstvo oz. Gospodarsko zbornico Slovenije in Obrtno zbornico Slovenije. Nova konцепcija predvideva postopno vključevanje gospodarstva v poklicno izobraževanje. Svoje pristojnosti in odgovornosti naj bi gospodarstvo oz. posamezna podjetja in obratovalnice prevzemale, ko bodo za to primerno pripravljene. Gre predvsem za izpolnjevanje kadrovskih, pa tudi materialnih pogojev za izvajanje praktičnega usposabljanja.

Ministrstvo za šolstvo in šport je spomladi 1992 imenovalo delovno skupino za pripravo projekta Sistemsko urejanje poklicnega izobraževanja, in ta je dosežek svojega dela predstavila v Poljčah novembra 1992. Posvetovanje je opredelilo vlogo Gospodarske zbornice Slovenije kot enega socialnih partnerjev pri razvoju poklicnega izobraževanja in ji določilo naloge.

Decembra 1992 je Gospodarska zbornica Slovenije organizirala posvet z naslovom Gospodarska zbornica in poklicno izobraževanje, ki je bil namenjen predvsem delavcem zbornice, ki se ukvarjajo tudi z izobraževanjem. Sklepe in naloge, ki so bile sprejete na posvetu Sistemsko urejanje poklicnega izobraževanja, smo takrat dopolnili in konkretizirali.

Sklepi (Poljče, 17. 12. 1992):

1. Oblikuje naj se sistem poklicnega izobraževanja, ki bo upošteval zdajšnje potrebe delodajalcev, hkrati pa ustrezal razvoju osebnosti izobraževanca ter razvoju dela in življenja družbe.
2. Izobraževalni programi morajo biti zasnovani tako, da omogočajo aktualiziranje in dopolnjevanje, in odprtji za pubude.
3. Standardi znanja in spretnosti morajo biti enotni za mladino in odrasle.
4. Elemente dualnega sistema je treba vpeljevati selektivno glede na stroke in poklice. Vpeljujejo naj se postopno v skladu z ustvarjanjem možnosti za izvajanje praktičnega usposabljanja ali z izpopolnjevanjem pogojev za razpis učnih mest.
5. Prvi pogoj za vpeljevanje novega sistema poklicnega izobraževanja je ustrezna zakonodaja, ki mora vsebovati pravice in obveznosti učencev, delodajalcev in poklicnih šol.

Pripraviti je treba zakon o poklicnem izobraževanju z izvedbenimi predpisi, pa tudi ustrezno delovno, socialno, invalidsko-pokojninsko in davčno zakonodajo.

6. Vprašanja, ki jih ne ureja zakonodaja, naj uredijo in med seboj uskladijo socialni partnerji:
 - država (Šola)
 - delodajalci (zbornice)
 - delojemalci (sindikati).
7. Država naj zagotovi denarne spodbude za urejanje učnih mest in olajšave za vlaganje v učno opremo.
8. Ustanovi naj se Strokovni svet za poklicno izobraževanje in odloča o vseh temeljnih vprašanjih poklicnega izobraževanja. Sestavljen naj bo iz strokovnjakov, ki jih imenujejo socialni partnerji.
9. Strokovno delo za poklicno izobraževanje je treba organizirati v posebni instituciji, najprej pa usposobiti in kadrovsko okrepliti zdajšnje službe.
10. Treba je ustanoviti visoke in višje strokovne šole tudi zunaj Univerze.

11. Socialni partnerji (tč.6) naj si razdelijo naloge, ki jih je na področju poklicnega izobraževanja treba opraviti, in razmejijo pristojnosti.

Konkretne naloge Gospodarske zbornice:

1. Opredelitev za prevzem javnih pooblastil na področju poklicnega izobraževanja.
2. Analiza možnosti za zagotavljanje učnih mest po dejavnostih.
3. Oblikovanje meril za učna mesta in razpis učnih mest.
4. Animiranje podjetij za urejanje učnih mest.
5. Izvajanje programov usposabljanja izobraževalcev v podjetjih, obratovalnicah in šolah ter izobraževanje mojstrov.
6. Prevzem nadzora nad izvajanjem programa praktičnega usposabljanja v podjetjih, obratovalnicah in šolah.
7. Organiziranje in izvajanje zaključnih (pomočniških) ter mojstrskih izpitov.
8. Sodelovanje s strokovno institucijo pri oblikovanju poklicnih profilov oziroma poklicnih slik in učnih načrtov.
9. Vodenje registra učnih mest in učnih pogodb.
10. Izvajanje strokovnega spopolnjevanja, usposabljanja in prekvalifikacij.
11. Sodelovanje pri organizaciji in mreži nadpodjetniških izobraževalnih centrov.
12. Zagotavljati materialne, kadrovske in vsebinske možnosti za učna mesta.
13. Izdelati program prioritet, ga ovrednotiti in uvrstiti v program dela GZS.

Prehod na novi sistem poklicnega izobraževanja in uveljavljanje nove vloge GZS v sistemu poklicnega izobraževanja bosta potekala v skladu z možnostmi in interesu ter potrebami članic. Prehod mora biti postopen, pri tem je treba upoštevati obstoječe stanje. Zbornica se bo začela pripravljati za prevzem svojih nalog na temelju izkušenj, pridobljenih pri obrnjenem izobraževanju. Ker zdajšnja zakonodaja že ovira pozitivne spremembe v poklicnem izobraževanju, je treba pospešiti sprejem koncepta in strategije razvoja poklicnega izobraževanja, ustrezne zakonodaje in izvedbenih predpisov.

Veronika Šlander, Gospodarska zbornica Slovenije

Video pri izobraževanju odraslih

V začetku decembra smo v ACS organizirali informativni seminar o uporabi videa pri izobraževanju odraslih.

Vsebina:

- Video v celostnem izobraževanju
- Novejši trendi v videotehniki
- Video izrazna sredstva
- Teorija videojezika
- Ogled in analiza videoposnetkov, ki so jih poslali udeleženci seminarja.

Seminar sta vodila Nuša Dragan, prof., iz Zavoda RS za šolstvo in šport, in Miran Morano, prof., iz Andragoškega centra Slovenije.

Po predstavitvi posameznih vsebin seminarja in v sklepni razpravi so udeleženci oblikovali nekaj predlogov za prihodnje dejavnosti v izobraževanju:

1. V prihodnje naj bi organizirali izobraževanje za homogene skupine z enakimi interesi na posameznih področjih (jezikovno izobraževanje, strokovno usposabljanje ipd.).
2. Izobraževanje za uporabo videa naj bi ločili od izobraževanja za pripravo in izdelavo izobraževalnega videa. Pri izobraževanju za uporabo videa naj bi bilo težišče na metodiki uporabe videa (tudi na posameznih primerih zdajšnjih programov) in ravnanju z videotehniko.
3. Udeleženci razprave so predlagali tudi nekaj projektov za izdelavo izobraževalnih videoprogramov: slovenski jezik za zamejce, zdomce, izseljence in Neslovence, animacijsko-motivacijski program za prekvalifikacije, vrsto programov za strokovno usposabljanje (obdelavo raznih materialov in podobno - razvijanje mojstrskih spretnosti).
4. Ustvarjanje informacijskega sistema o "video softwareu" in obveščanje zainteresiranih (mogoče v Novičkah ACS).
5. Mediateka oziroma center z arhivom raznih videoposnetkov, ki bi jih lahko uporabljali v izobraževanju.

Na podlagi predlogov in pobud udeležencev seminarja in vseh, ki ste nam vrnili vprašalnik, ki smo ga priložili pri številki Novičk, bomo pripravili program izobraževanja in vas o njem obvestili.

Miran Morano, ACS

S POTI

Z obiska na visokih ljudskih univerzah v deželi Baden-Württemberg (Nemčija) (Nadaljevanje Iz prejšnje številke)

Ureditev finačnih vprašanj

Izobraževanje odraslih je sestavni del izobraževalnega sistema in zato deloma tudi financirano iz javnih sredstev. Financira se na podlagi zakona, ki ga je leta 1980 sprejelo ministrstvo za kulturo in šport (v deželi namreč ni posebnega ministrstva za izobraževanje). Zakon velja za deželo B-W, zveznega zakona ni.

V povprečju za deželo velja, da se polovico denarja za izobraževanje odraslih na VHS namenja iz javnih sredstev, polovico pa ga prispevajo udeleženci. Struktura javnih sredstev je taka: 30 odstotkov prispeva mesto, 12 dežela in 8 država. V nekaterih deželah je obseg financiranja še ugodnejši, tako npr. v Hessnu prispeva mesto 30 odstotkov in prav toliko tudi dežela.

Dežela z javnimi sredstvi podpira samo nekatere programe, tiste, ki so po presoji najpomembnejši. Praviloma se mora po takšnem programu izobraževati najmanj 10 udeležencev, program pa je ovrednoten z 10 DEM na pedagoško uro. Denar, ki ga prispeva dežela, je namenjen financiraju programov, ne pa tudi osebju VHS ali njenim materialnim stroškom.

Delavci VHS menijo, da taka ureditev ni ustrezna, saj s takim financiranjem ni zagotovljen denar za razvojno osebje, sama višina sredstev (10 DEM na uro) pa ne omogoča, da bi s tako ceno poravnali tudi izdatke za razvojno delo. Prav tako niso zadovoljni z zakonsko ureditvijo, ki določa, da dežela prispeva denar za preteklo leto, torej za program, ki je bil že izpeljan. Mesto s financiranjem še bolj vpliva na programsko usmeritev VHS, saj je višina dodeljenega denarja neposredno odvisna od "ustreznosti" programov. Vendar mesto poleg denarja za programe prispeva tudi za najemnine in druge materialne stroške. Ker je takšo najemnino poravnana iz javnih sredstev, ta del izdatkov VHS ne povzroča težav, čeprav jih ima le 40 od 150 svoje prostore.

Praviloma so javna sredstva namenjena splošnemu izobraževanju, le približno 10 odstotkov strokovnega izobraževanja se financira neposredno iz sredstev dežele ali mesta.

Poleg tega je treba omeniti še ureditev, po kateri dežela vsakih pet let razporedi okrog 700 učiteljev iz šol za mladino na VHS. Gre za presežke delavcev ali pa tudi zgolj pomanjkanje učiteljev na VHS. Za plače teh učiteljev prispeva dežela 75 odstotkov denarja.

Podatki, ki smo jih navajali doslej, veljajo za deželo v povprečju, so pa razlike med posameznimi VHS; res da daje dežela vsem približno enak delež sredstev, razlikuje pa se delež mest. Tako npr. dobi VHS v Reutlingenu 10 odstotkov iz deželnih sredstev, 20 iz mestnih, kar 70 pa prispevajo udeleženci.

Vendar to ne pomeni, da udeleženci vse druge storitve (v obsegu omerjenih sredstev, ki jih ne zagotavlja dežela ali mesto) plačajo iz svojega žepa. Stroške za mnoge programe jim v celoti ali deloma poravnajo različne ustanove.

Tako je npr. financiranje programov za potrebe nezaposlenih urejeno podobno kot pri nas. Službe za zaposlovanje objavljajo razpise za izvajanje izobraževalnih programov, na katere se prijavijo VHS, in če so izbrane, te službe usmerijo nezaposlene k njim in jim poravnajo stroške izobraževanja, praviloma v celoti. Za izvajanje nekaterih programov se dogovorita služba za zaposlovanje in VHS brez razpisa.

Podobno velja tudi za izobraževanje iz zdravstvene preventive. Gre za številne programe o zdravi drži pri delu, zdravi prehrani, telesnih aktivnostih, škodljivosti kajenja, narkomaniji itd. Deželni zakon o zdravstvu namreč predvideva take obvezne programe, katerih izvajanje je zaupano VHS. Udeleženci izobraževanje plačajo, potem pa dobijo denar povrnjen, če so vsaj 80 odstotkov ur navzoči pri programu.

Dežela zagotavlja denar tudi za izobraževanje starejšim ljudem, hendikepiranim skupinam ipd. Tako je zelo težko ugotoviti, kolikšen delež programa morajo VHS v resnici prodati na izobraževalnem trgu, vsekakor pa je to manjši del.

Zanimive so tudi cene, za primer: Avtogeni trening 18 ur, 14 udeležencev, 55 DEM; Življenje z bolnikom, 10 udeležencev, 60 DEM; Keramika, 12 udeležencev, 48 ur, 96 DEM; MS Word 5.5, 16 udeležencev, 27 ur, 275 DEM; intenzivni tečaj francoščine, 20 udeležencev, 30 ur, 95 DEM. Jezikovni tečaji stanejo povprečno 3 DEM na uro.

In še podatek za Zvezo visokih ljudskih šol: 30 odstotkov denarja za rjeno delovanje prispeva dežela, preostalo pa VHS s članarino.

Plače nad 2500 DEM so obdavčene, dejavnost (tečaji) pa ne. Za nakup opreme, didaktičnih sredstev in pisarniškega materiala plačajo VHS enake davke kot vsi drugi.

(Prihodnjic naprej)

Sonja Klemenčič, ACS

Izobraževanje odraslih na Danskem (Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Ob spoznanjih pri ogledih raznovrstnih organizacij za izobraževanje odraslih in v pogovorih, ki smo jih imeli v teh in drugih organizacijah na Danskem, se zdi vredno opozoriti na nekatere posebnosti in značilnosti sistema izobraževanja odraslih v tej deželi:

- Za organiziranje izobraževanja odraslih kot javne službe je veliko možnosti. Najbolje jih ponazarja uredba, po kateri lahko skupina najmanj 5 članov ustanovi t.i. "izobraževalno skupino"; ta postane z ustanovitvijo del javne službe, saj lahko računa, da bosta dve tretjini izdatkov njene izobraževalne dejavnosti poravnani iz javnih sredstev.
- Pod pojmom izobraževanje odraslih na Danskem razumejo poleg izobraževalno-vzgojne dejavnosti v ožjem pomenu tudi druge dejavnosti, kot so npr.: kultura in umetnost, šport in rekreativna rekreacija, druge prostočasne dejavnosti ipd., pri katerih so izobraževalno-vzgojni učinki "stranski produkt". To, kar pri nas počenjava ljubiteljske kulturne, umetniške, športne, telesnovzgojne in njim podobne organizacije, društva in skupine, se na Danskem uvršča v sistem izobraževanja odraslih.
- Izobraževanje odraslih je zelo razvito in razvijeno. Javno službo konstituirajo tisti tipi tega izobraževanja:
 - a) V sklopu splošnega izobraževanja:
 - ljudska visoka šola s celodnevno oskrbo; takih šol je približno 100;
 - izobraževalne skupine za izobraževanje v prostem času; trenutno jih deluje okrog 2000, združujejo se v 5 večjih nacionalnih združenjih; 4 izmed njim so povezane s političnimi strankami;
 - dnevne ljudske visoke šole, ki sicer šele nastajajo in potekajo za zdaj kot učni projekti; deluje jih že 115, to pomeni, da ima tako šolo vsaka druga občina;
 - višji pripravljalni tečaji, namenjeni pridobivanju gimnazialske izobrazbe z maturo; njihovo ustanavljanje je zakonska obveznost okrožij; trenutno jih deluje 80, obiskuje jih okrog 50.000 udeležencev na leto;
 - specjalno izobraževanje za hendikepirane odrasle;
 - izobraževanje za priseljence.
 - b) V sklopu poklicno-neformalnega izobraževanja odraslih:
 - usposabljanje za trg delovne sile, udeležuje se približno tretjina generacije, ki je končala začetno izobraževanje;
 - nadaljevalno poklicno usposabljanje, namenjeno izobraževanju, spopolnjevanju in usposabljanju že zaposlenih;
 - certifikatni sistem za pridobivanje javno priznane poklicne izobrazbe, ki ga šele razvijajo po zgledu že uveljavljenega sistema pridobivanja gimnazialske mature.
 - c) V okviru učnih projektov je aktualen primer nastajanje in razvijanje dnevnih ljudskih visokih šol, katerih dejavnost zaenkrat poteka kot "šolski eksperiment".
- V izobraževanju odraslih prevladuje na Danskem tisto izobraževanje, ki je po ciljih splošnoizobraževalno in po organizaciji neformalno. Med osmimi tipi organizacij, ki opravljajo javno službo v izobraževanju odraslih, sta samo dva namenjena poklicnemu izobraževanju, le eden pa pridobivanju formalno, javno priznane izobrazbe.
- Čeprav za označevanje organizacij in oblik izobraževanja odraslih velikokrat uporabljajo besedo "šola", je to izobraževanje izrazito "razšolano" v najširšem pomenu te besede.
- Na splošno velja, da se celotno izobraževanje odraslih financira tako, da se dve tretjini izdatkov poravnata iz javnih sredstev, največ tretjino pa lahko prispevajo udeleženci sami, čeprav je njihov prispevek največkrat le simboličen. Ugotavljajo, da takšna razdelitev velja res samo na splošno, saj

so med okrožji in občinami pri tem dokaj velike razlike, ki po njihovem mnenju izvirajo predvsem iz tega, katera politična stranka je v posamezni občini ali okrožju na oblasti. Praviloma je delež javnih sredstev večji v skupnostih, kjer so na oblasti socialdemokrati.

Posebej so nas opozorili na razmeroma nov institut v delovni zakonodaji, na t.i. "izobraževalni dopust", ki ga lahko dobri vsak zaposleni, če se želi spopolnjevati. Ta dopust lahko traja največ 36 tednov, za njegovo uveljavljanje pa so v letošnjem državnem proračunu zagotovili 1,500.000.000 danskih kron. Z njim rešujejo kar nekaj aktualnih družbenih problemov. Na eni strani si obetajo, da bodo z nadomeščanjem tistih delavcev, ki bodo vzeli izobraževalni dopust, bistveno omilili problem brezposelnosti, na drugi pa računajo, da bodo s tem dosegli prestrukturiranje delovne sile. Pravica do izobraževalnega dopusta namreč ni vezana na spopolnjevanje v stroki ali pridobivanje višjih stopenj izobrazbe v isti stroki, marveč je tak dopust mogoče izrabiti za kakršno koli izobraževanje, skratka, splošno, neformalno izobraževanje ima pri tem celo nekatere prednosti. Taka politika očitno temelji na nekaterih spoznanjih ekonomike izobraževanja o tem, da je na določeni razvojni stopnji dvig splošnoizobraževalne in kulturne ravni prebivalstva učinkovitejše sredstvo za zvečanje družbene produktivnosti in učinkovitosti kot pa prizadevanja za zviševanje izobrazbenih stopenj in za specifikacije.

Jože Miklavc, Ministrstvo za šolstvo in šport

PRI PRAVLJAMO

Izobraževanje v letu 1992 in načrti za 1993

Ko smo v prazničnih dneh drug drugemu zaželeli vse dobro v novem letu, smo poleg sreče prav gotovo imeli v mislih tudi zvrh znanja in izobraževanja v letu 1993. Kljub temu da je za nami še leto dni, lahko rečemo, da smo z vašim odzivom zadovoljni.

V krajih izobraževalnih oblikah (seminarji, delavnice, posveti), ki so potekale pri Andragoškem centru, je svoje znanje spopolnjevalo 307 udeležencev. Izobraževanje je zmeraj potekalo v majhnih skupinah (12-15 udeležencev). Udeleženci so ves čas aktivno sodelovali in pomagali ustvarjati prijetno razpoloženje, to pa je za učenje zelo pomembno. Trudili smo se in se bomo seveda še naprej, da se bodo udeleženci pri nas dobro počutili in da bodo iz Andragoškega centra odhajali zadovoljni, polni novih zamisli in seveda z željo po nadaljnjem izobraževanju.

Med udeleženci prevladujejo strokovno andragoški delavci iz izobraževalnih centrov različnih podjetij, delavskih univerz in ustanov, veliko pa je bilo tudi iz zasebnih izobraževalnih organizacij.

Programe smo oblikovali po vaših željah in predlogih, povedanih na srečanjih ob ustanovitvi Andragoškega centra. Obsegali so tematiko, ki je tudi sicer aktualna in pomeni kakovosten prispevek k razvoju naše dejavnosti.

Naj naštejemo nekaj programov, ki smo jih pripravili in jih bomo izvajali tudi letos (Vloga učitelja pri usposabljanju za življensko uspešnost, Ugotavljanje potreb po izobraževanju v podjetjih, Odrasli si želijo učinkovitega učitelja, Trening voditeljev, moderatorjev izobraževanja, Video v izobraževanju odraslih, Učinkovita komunikacija v procesu učenja, Posvet o šoli za mlajše odrasle...).

Zdenka Birman-Forjanič, ACS

Srečanja ob petkih

Petkove dopoldneve v ACS, ki smo jih poimenovali SREČANJA OB PETKIH, bomo tudi v letu 1993 napolnjevali s predstavitvami strokovnih novosti, dosežkov, z informacijami o dogajanjih, ki so zanimiva za širši krog andragoških delavcev.

V program srečanj ob petkih v februarju smo uvrstili tele teme:

Petak, 12. 2. 1993

1. ZNANJE, KADRI IN DELOVNI SISTEMI

Srečanje bo vodil g. Anton Grebenšek iz T.EDUCO, Izobraževalna tehnologija, d.o.o. iz Velenja.

Spremenjene družbene razmere, razvojna stopnja in razvojni trendi tehnike in tehnologije ter tržne zakonitosti proizvajanja in gospodarjenja zahtevajo drugačne delovne sisteme, ti pa tem sistemom ustreznno usposobljene kadre. Temeljno izhodišče v izobraževanju za gospodarstvo je delovni sistem, tako znanja in delovnih sistemov, kadrov, poklicnega izobraževanja, znanja kot produkcijskega dejavnika, transfera znanja, distribucije znanja in inoviranja razvoja znanja akumuliranega v delovnem sistemu. Vse te vidike bo opredelil g. Anton Grebenšek.

Petak, 19. 2. 1993

2. PREDSTAVITEV ORGANIZACIJE, VSEBINE IN METOD DELA STUDIA CENTRO FORMAZIONE IZ VICENZE - ITALIJA

Na srečanju bodo sodelovali zastopniki italijanske firme Studia Centro Formazione, srečanje pa bo moderirala Milena Car-Drle, dipl. soc., iz firme Midos, d.o.o.

Predstavljena bo italijanska izobraževalna organizacija Studio Centro Formazione iz Vicenze, ki skupaj z MIDOS, d.o.o., podjetjem za izobraževanje, poslovno svetovanje in organizacijo, razvija programe za potrebe uporabnikov v Sloveniji. Je specializirana institucija za analize, projekte in vodenje izobraževalnih procesov na številnih zanimivih področjih razvoja kadrov v malih, srednjih in družinskih podjetjih. Nihovi programi večinoma nastajajo iz potreb uporabnikov, razvijajo pa tudi metode spremljanja učinkov izobraževalnih dosežkov v praksi.

Petek, 26. 2. 1993

**3. PREDSTAVITEV NOVE MOŽNOSTI KOMUNICIRANJA MED VODJEM IZOBRAŽEVANJA IN
UDELEŽENCI S POMOČJO NOVE RAČUNALNIŠKE OPREME**

Srečanje bo vodil g. Kavkler Stane iz Iskre, Ljubljana. Predstavlil bo opremo in metode obojestranskega komuniciranja med vodjem izobraževanja in udeleženci, ki odgovarja standardom osebnega računalnika.

Srečanja ob petkih bodo potekala med 9. in 11. uro v prostorih ACS na Šmartinski 134a, Ljubljana. Zaželeno je, da svojo udeležbo prej potrdite po tel. 061 446-482.

Posebej vabimo vse, ki želite predstaviti svojo dejavnost ali kako drugače strokovno prispevati k našim srečanjem ob petkih. Prosimo, da sporočite svoje želje in predloge v ACS, Maša Stavarna.

Maša Stavarna, ACS

**Razpis seminarja Trenig voditeljev -
moderatorjev izobraževanja**

Ko razmišljamo, kako zboljšati kakovost učnih procesov, pospešiti ozaveščanje ljudi, da bi se zavedli svojih možnosti in potreb po osebnem in strokovnem razvoju, ne moremo mimo dejstev, na katerih svetovni strokovnjaki gradijo razvoj človeka in iz teh možnosti razvoj vsega sveta.

Natančno napisani razvojni ali učni programi vse bolj postajajo odvisni od tistega, ki to dejavnost vodi, usmerja, izvaja. To je človek, ki je nenehno vpet v procese učenja, na drugi strani pa vir in prenašalec informacij in odločitev. Prav gotovo ni naključje, da se pri nas pojavljajo knjige z naslovom Življenje je učna ura.

Ob obvladovanju stroke se vse več ljudi spopolnjuje v spretnostih vodenja, usmerjanja procesov mišljenja, spoznavanja, doživljanja. Učenje je spreminjaњe, ki je kakovostno in uspešno le, če intenzivno sodelujemo, se vživljamo v svoj notranji svet in skozenj oblikujemo odnos do drugih.

Vsi, ki se ukvarjam s človeškimi potenciali, bomo uspešni le tedaj, če bomo z metodo in načini dela prebjali duha svobodnega mišljenja ter razvijal čut odgovornosti in poštenosti (iz predavanja dr. Petra Russella v Cankarjevem domu). To pa pomeni, da moramo razvijati kadre, prenašati znanje, organizirati dejavnosti, idr., na nov način. Programe, priprave in dejavnosti v našem okolju moramo pogledati iz drugačnih zunanjih kotov. Da bomo to zmogli, potrebujemo novo znanje.

Na temelju teh prizadevanj je pripravljen program, ki smo ga lani v Andragoškem centru začeli izvajati v sodelovanju z institutom Mind & Brain Style iz Kiel, z izvajalko Mario Beyer.

Naslov programa je: TRENING VODITELJEV MODERATORJEV IZOBRAŽEVANJA.

Vsebina programa:

1. Spoznanja biologije, medicine, psihologije o učenju odraslih
2. Treniranje novih zaznav in sposobnosti na temelju objektivnega opazovanja
3. Pridobivanje znanja na podlagi čutov
4. Didakta in metodika uporabe metod (nevrolingvistično programiranje, mind mapping, superučenje)
5. Antistresni program
6. Spoznavanje metaprogramov, ki določajo naše vedenje in uspeh
7. Tehnike motivacije

Desetdnevni program bo potekal v treh delih. Na seminarju je zagotovljeno prevajanje.

Namenjen je vsem, ki se kakor kolik ukvarjate s procesi razvoja ljudi, zasebnim izobraževalnim organizacijam, vodjem razvojnih služb, kadrovskih služb, strokovnjakom, ki se že ukvarjajo s poučevanjem odraslih, delavcem v izobraževalnih centrih, vodjem splošnih sektorjev, ljudskih univerz, svetovalnih služb, posvetovalnic, vodjem raznih institucij, skladov, združenj, zavodov, vodjem knjižnic, idr., ki prenašajo svoje znanje navzven.

Cilji seminarja so:

- spoznati svoje mentalne zmožnosti in s tem mentalne možnosti drugih;
- spoznati, kako celosten proces je učenje, naučiti se novih načinov pridobivanja znanja in spopunjevanja svojih sposobnosti;
- naučiti se novih metod učenja (Mind Mapping, Super Learning, nevrolingvistično programiranje, tehnike sproštive);
- razvijati nove motivacijske spodbude zato, da bi postali sproščen in spodbujajoč moderator v skupinah ljudi.

V vsaki skupini bo lahko 20 udeležencev. Seminar bo žunaj Ljubljane, v enem od hotelov, ki omogočajo prijetno in novemu načinu učenja naklonjeno razpoloženje.

Okvirna cena za celoten 10-dnevni seminar je 1600 DEM. Plačali boste lahko v treh delih.

Cena je, glede na to, da vodi seminar strokovnjak iz tujine, da bo na njem prevajalka in glede na kakovostno izpeljavo, nizka. ACS bo v ta namen prispeval del denarja iz rednega programa, saj menimo, da tako lahko največ prípomorememo, da učenje tudi pri nas poteka po standardih razvitega sveta.

Natančnih podatkov o času seminarja še nimamo. Predvidevamo, da se bo začel v drugi polovici marca ali začetku aprila. Prosimo vas, da nam po priloženi prijavnici sporočite, ali se želite seminarja udeležiti in nam to pošljete. Čimprej.

Več o samem programu vam lahko povemo, če nas pokličete po tel. 061 446 482, Maša Stavanja ali Zdenka Birmān-Forjanič.

Maša Stavanja, ACS

Vabilo k sodelovanju na sejmu Učila '93

Za vse, ki ste prejeli naše povabilo k skupnemu nastopu na sejmu Učila '93, ta informacija ni nova. In vendar...

Že ob izidu Kataloga slovenske ponudbe izobraževanja odraslih smo videli, kako bogata in raznolika je naša dejavnost, zato smo sprejeli pobudo Ljubljanskega sejma in se odločili, da vas povabimo k sodelovanju na letošnjem sejmu Učila '93.

Prvi rok za prijavo je sicer že mimo (15. januar 1993), ker pa ste se mnogi oglasili in šele razmišljate, ali bi sodelovali ali ne, vas ponovno vabimo.

Sejem bo na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, od 10. do 13. marca 1993.

Ker je Andragoški center prevzel organizacijo za enotno predstavitev področja izobraževanje odraslih, smo se z Ljubljanskim sejmom dogovorili tudi za popuste pri osnovnih stroških.

Še enkrat torej vabimo vse, ki želite svojo izobraževalno dejavnost predstaviti širši javnosti, tistim, ki jim je namenjena. Vaš prispevek in način predstavitve prepustimo vašim željam in možnostim. Poleg predstavitev v razstavnem delu sejma vas posebej vabimo na prikaz v obsejemskej dejavnosti.

Več o teh možnostih lahko preberete v posebni prilogi Novičk.

O podrobnostih se lahko pogovorimo, če nas pokličete po tel. 061 446 482, Maša Stavanja ali Zdenka Birman-Forjanič.

Maša Stavanja, ACS

Uvodno usposabljanje učiteljev v programih usposabljanja za življensko uspešnost

V ACS so bile lani, julija, septembra in decembra dvodnevne delavnice za vpetjevanja učiteljev za poučevanje v programih za življensko uspešnost. Delavnic se je udeležilo 35 slušateljic in slušateljev iz 16 izobraževalnih organizacij:

- iz ljudskih univerz: Celje (2), Črnomelj (4), Koper (3), Kranj (2), Maribor (2), Murska Sobota (1), Nova Gorica (2), Ormož (2), Obahna (3), Škofja Loka (4), Velenje (1), Žalec (2) in Zveze ljudskih univerz.
- osnovnih šol: Šmarje pri Jelšah (1), Kamnik (1))
- zasebnih izobraževalnih organizacij: 1 iz Celja.

V prvi številki Novičk smo povedali, da bomo letos v ACS pripravili izobraževalni program za učitelje in prostovoljce, ki bodo delali v programih za življensko uspešnost (programi UŽU).

Celotni program za učitelje bo trajal 80 ur: 40 odstotkov časa bo namenjenega seminarjem, delavnicam in posvetom, 35 nastopom, hospitalijam in 25 seminarškemu delu učiteljev. Samo učitelji, usposobljeni v tem programu, bodo lahko sodelovali pri izvajaju programov za življensko uspešnost. Program bo potekal po posameznih modulih, ki jih bodo vodili domači, pa tudi tuji izvedenci za to področje.

Od 30 marca do 4. aprila bo ga Deryn Holland iz Velike Britanije izvajaš seminari in delavnice za zelo pomemben modul tega programa: oblikovanje učnih ciljev in spremljanje napredovanja udeležencev. Ga. Derynova je avtorica modela spremljanja, ki ga uporabljajo v Veliki Britaniji.

Seminari je namenjen učiteljem, ki so se lani že udeležili uvajalnih dvodnevnih programov usposabljanja. Organizirali bomo tudi dva seminarja in delavnici za:

- učitelje, ki se nameravajo letos udeležiti programov izvajanja UŽU;
- učitelje v enotah za izobraževanje odraslih v srednjih šolah, učitelje v zasebnih izobraževalnih organizacijah in šolah za mladino, ki jih ta tematika zanima.

Prosimo vas, da pošljete prijave v ACS ga. Zdenki Birman - Forjanič (faks 445 881). Podrobnejši program in čas izpeljave vam bomo poslali potem, ko bomo prejeli vašo prijavo.

Olga Dröfenik, ACS

Najava posveta Izobraževanje brezposelnih v Sloveniji

ACS pripravlja republiški posvet na temo Izobraževanje brezposelnih v Sloveniji, ki bo od 7. do 9. aprila 1993 (kraj posveta bo sporočen kasneje, ob najavi podrobnejšega programa posveta).

V Sloveniji se problem brezposelnosti vse bolj zaostruje. Brezposelnih je čedalje več, možnosti za novo zaposlovanje so izredno slabe, Res, da se z ukrepi aktivne politike zaposlovanja poskušajo ti problemi tudi reševati, vendar je teh ukrepov še zmeraj premalo pa tudi učinkoviti niso dovolj.

Izobraževanje brezposelnih kot eden izmed ukrepov aktivne politike zaposlovanja dobiva zadnje leto vse večji pomen, vendar podatki in potrebe kažejo, da bi morali temu področju nameniti več strokovne in širše družbene pozornosti.

Slaba izobrazbena in neustrezna poklicna sestava brezposelnih kažeta, da je brezposelne treba začeti usmerjati in vključevati v izobraževanje in usposabljanje bolj sistematično. Na nacionalni ravni nimamo izdelane strategije izobraževanja brezposelnih, manjkajo temeljne opredelitev in izhodišča, ki bi lahko pomagala strokovnim službam pri usmerjanju brezposelnih v izobraževanje in bi bila tudi podlaga za pripravo specifičnih programov izobraževanja in usposabljanja za brezposelne.

Na posvetu bi želeli javno spregovoriti o problemih, ki se pojavljajo na tem področju, o njih razpravljati, jih strokovno osvetiliti ter s tem opredeliti temeljna izhodišča za politiko izobraževanja brezposelnih v Sloveniji v prihodnjih letih, opredeliti nacionalni program izobraževanja brezposelne populacije, ki predstavlja že 14 odstotni delež v strukturi vseh zaposlenih ali 12 odstotni delež v strukturi aktivnega prebivalstva Slovenije.

Delo na posvetu bo potekalo plenarno in po skupinah. Težišče dela bo prav aktivno sodelovanje udeležencev v delovnih skupinah, v katerih bo delo potekalo v obliki delavnice in razprave.

Osrednji plenarni temi sta dve:

1. Politika izobraževanja brezposelnih kot del razvojne politike Slovenije. (Nosilec: dr. Ivan Svetlik)
2. Izobraževanje in usposabljanje brezposelnih pri nas in v tujini. (Nosilka: mag. Tanja Vilič Klenovšek)

V drugem delu plenarnega posveta je predvidena predstavitev izkušenj s področja izobraževanja brezposelnih iz tujine, če le ne bo kakšnih zapletov, ki bi onemogočili tujim strokovnjakom (iz Anglije, Danske, Nemčije) udeležbo posveta.

Delo delovnih skupin je razdeljeno na 6 tem:

1. Strategija zaposlovanja kot del razvojne strategije Slovenije. (Voditeljica: ga. Jožica Puhar; koordinator iz ACS: dr. Zoran Jelenc)

2. Trg delovne sile in izobraževanje. (Vodja: mag. Samo Hribar; koordinatorica iz ACS: mag. Angelca Ivančič).
3. Usmerjanje brezposelnih v izobraževanje in motivacija. (Vodja: g. Saša Niklanović; koordinatorica iz ACS: mag. Tanja V. Klenovšek)
4. Programi in metode izobraževanja in usposabljanja brezposelnih. (Voditeljica: mag. Katja Dovžak; koordinatorica iz ACS: ga. Metka Svetina)
5. Organizacije za izobraževanje in usposabljanje brezposelnih. (Voditeljica: ga. Sonja Klemenčič)
6. Mlaši brezposelni. (Voditeljica: ga. Olga Drofenik).

Vse nadaljnje informacije o delu posameznih skupin dobite pri vodjih delovnih skupin ali koordinatorjih iz ACS.

Ob tej priložnosti vabimo k sodelovanju na posvetu tudi vse bralice Novičk. Če ste pripravljeni na posvetu sodelovati s pisnim prispevkom, nam to sporočite. Pisne prispevke je treba pripraviti do 15. 2. 1993, da jih bomo lahko pravočasno izdali v zborniku, ki bo izšel ob posvetu.

Mag. Tanja V. Klenovšek, ACS

=====

Oblikujemo nov, daljši program izobraževanja andragoških delavcev!

V izobraževanju odraslih sodelujejo kot izvajalci učitelji ali organizatorji strokovnjaki z vseh področij gospodarskih in družbenih dejavnosti. Strokovno izobrazbo za delo na tem področju so si pridobili različno. Precej "učiteljev" odraslih se ni posebej šolalo ali andragoško spopolnjevalo, temveč smiselno uporabljajo in prenašajo pedagoško in metodično znanje iz izkušenj, ki so si jih pridobili pri poučevanju mladine. Sicer pa so se izvajalci programov večinoma spopolnjevali ob izkušnjah, na internih izobraževanjih in ob nasvetih posameznih andragogov. Ustanove, ki bi imela izdelane programe za sistematično prodobivanje specifičnega znanja za delo z odraslimi, doslej pri nas ni bilo. ACS želi z oblikovanjem daljšega programa usposabljanja andragoških delavcev zapolniti to vrzel in omogočiti vsem andragoškim delavcem v izobraževalnih organizacijah, da si pridobjijo tisto sodobno znanje, na katerem temeljijo procesi učenja in poučevanja odraslih.

Pri oblikovanju programa bi radi poleg strokovnosti upoštevali tudi potrebe, zahteve in želje andragoških delavcev. Menimo namreč, da brez upoštevanja posebnosti, značilnih za naš trg ponudbe izobraževanja odraslih, ni mogoče pripraviti učinkovitega, sodobnega in privlačnega pro-

grama andragoškega izobraževanja. V ta namen smo izdelali vprašalnik in konec januarja ga bomo poslali rezličnim organizacijam v izobraževanju odraslih. Če boste med njimi tudi vi, vas prosimo, da vprašalnik pazljivo izpolnite in ga čimprej pošljete v priloženi kuvert na naš naslov. Tiste, ki vprašalnika ne boste dobili, pa bi nam s svojimi izkušnjami radi pomagali, naprošamo, da nas pokličete (Andragoški Center Slovenije, kontaktna oseba je Maša Stavanja, tel. 446 482) in vprašalnik vam bomo v najkrajšem času poslali po pošti.

Za sodelovanje se vam vnaprej najlepše zahvaljujemo in upamo, da se boste v programe andragoškega izobraževanja kasneje tudi vključili.

Maša Stavanja in Jure Velikonja, ACS

Kolokvij na Reki

V drugi številki Novička (december 1992) smo vas obvestili, da hrvaška Gospodarska zbornica, Regionalna zbornica Reka, in Inštitut za pedagogiko Pedagoške fakultete na Reki organizirata kolokvij "Modeli obrazovanja odraslih u sklopu društvenih i profesionalnih promjena".

Kolokvij, ki je bil predviden za 14. do 16. januarja, je prestavljen. Novi datum je 21. do 23. april 1993 (na Reki).

Podrobnejše informacije o tezah kolokvija dobite v ACS ali pri organizatorjih posvetu:

- Hrvatska gospodarska komora - Regionalna komora Rijeka, Rijeka, Trpimirova 2; tel. 051 37 333, faks 051 212 273.

Institut za pedagogiju Pedagoškog fakulteta Rijeka, Omladinska 14; tel. 051 516 322, 516 533.

Predsednik organizacijskega odbora je prof. dr. Silvije Ponrac (051 214 048).

PONUJAJO VAM

Kaj je dobro vedeti pred nakupom osebnega računalnika

Marca 1993 bo izšla nova knjiga Osebni računalnik. Pred nakupom in učinkovito uporabo avtorja Dušana M. Mernika.

Po več kot desetih letih obstoja osebnega računalnika IBM postaja vse bolj očitno, da bo zaradi svoje vsestranske uporabnosti v naslednjem obdobju postal obvezno in nenadomestljivo orodje na delovnem prostoru skoraj vsakega zaposlenega - tudi pri nas.

Velika večina zaposlenih, ki jih prejšnji val širjenja osebnih računalnikov ni dosegel, se bo morala tej sprememb hitro privaditi in postati "kompatibilna" s konkurenčnim okoljem devetdesetih let. Ali drugače: kar najhitreje se bo treba usposobiti za učinkovito uporabo računalnika.

Prva znamenja takšnih razvojnih usmeritev se že kažejo: za osebni računalnik so se začeli odločati tudi takšni, ki se doslej za to področje niso zanimali. Zato potrebujete zdaj informacije in napotke, s katerimi bodo to vrzel v znanju in spretnostih kar najhitreje zapolinili.

Večna bo morala najprej razmišljati, kakšen računalnik je najprimernejši. Pri optimalnem nakupu je treba upoštevati uporabnikove zdajšnje in prihodnje potrebe ter zahteve programske opreme: tega začetniki ponavadi ne zmorejo, saj prvi ponavadi ne vidijo, ker še ne poznajo novega načina dela z računalnikom, drugih pa ne pozna. Posledica tega je lahko nakup premalo zmogljivega računalnika in počasnejše vpeljevanje v delo z njim, kasneje pa manjša produktivnost. Druga nevarnost pa je, da kupec podleže prodajalčevi agresivnosti in zapravi več, kot je potrebno.

Kako torej kupiti ustrezan osebni računalnik? Na kaj moramo paziti pred odločitvijo? Kaj moramo vedeti o zgradbi, delovanju in uporabnosti osebnega računalnika? Kje ga kupiti? Kateri programi so dosegljivi in kje? V čem se razlikujejo? Kako začeti? Kaj je treba znati za uspešen začetek?

Odgovore na takšna in podobna vprašanja bo mogoče dobiti v knjigi **OSEBNI RAČUNALNIK PRED NAKUPOM IN UČINKOVITO UPORABO**, ki bo v sodelovanju s Skupnostjo izobraževalnih centrov Republike Slovenije izšla marca 1993.

Dodate informacije in prednaročila: Dušan M. Mernik, DEMO PC, Šmartinska 134a, 61103 Ljubljana, p.p. 73, tel.: 061 101 112/361, faks: 061 445 969.

Izdelava barvnih prosojnic

Ena izmed možnosti za izboljšanje kakovosti predavanj ali prepričljivejše predstavitev so računalniško izdelane barvne prosojnice.

Informacije o možnostih za izdelavo dobite pri: Dušan M. Mernik, DEMO PC, Šmartinska 134a, 61103 Ljubljana, p.p. 73, tel.: 061 101 112/361, faks: 061 445 969.

NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS

A tutor's guide to ESOL materials for adult learners : an annotated bibliography of books, tapes and packs recommended by practising teachers / Compiled and edited by Helen Sunderland. London : Language and Literacy Unit Southwark College, 1992. 62 str.

Crossland Derek: Assessment of prior learning and achievement : a study guide and resource pack to support staff development. Leicester : NIACE, 1991. 193 str. Priročnik.

Evans Norman: Experiential learning : its assessment and accreditation. London and New York : Routledge, 1992. 230 str.

Grassroots education for women in Europe./ European Bureau of Adult Education. Barcelona : El Roure Editorial, 1991. 309 str. Besedilo v španščini in angleščini.

Learning throughout adult life : a policy discussion paper on continuing education. Leicester : NIACE, 1990. 43 str.

Olesen H. S.: Adult education and everyday life. Roskilde (Danska) : Adult Education Research Group, Roskilde University Centre, 1989. 185 str.

Ridis Vivienne and Jackie Sadler: The quest for quality in educational guidance for adults. Leicester : UDACE, NIACE, 1991. 63 str.

Sommer R. F.: Teaching writing to adults : strategies and concepts for improving learner performance. San Francisco, London: Jossey - Bass Publishers, 1989. 252 str.

Suchodolski Bogdan: Permanentno obrazovanje i stvaralaštvo. Zagreb : Školske novine, 1988. 104 str.

Tuckett A.: Towards a learning workforce : a policy discussion paper on adult learners at work. Leicester : NIACE, 1991. 31 str.

Usher Robin and Ian Bryant: Adult education as theory, practice and research : the captive triangle. London, New York: Routledge, 1989. 212 str.

Watts A. G. and E. G. Knasel: Adult unemployment and the curriculum: a manual for practitioners. London : FEU, 1985. 54 str.

Who offers guidance? : a basis for understanding, identifying and developing guidance provision for individuals. Moorfoot, Sheffield : NICEC Information and Advice Services Unit, Employment Department, 1991. 106 str. Priročnik.

Peter Monetti, ACS

AC
SREC

svetovanje, raziskovanje, razvoj, informacijsko sredstvo, izobraževanje
consulting, research, development, info-centre, education